

Sygn. akt III KK 256/21

## POSTANOWIENIE

Dnia 28 lipca 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Wiesław Koziielewicz

po rozpoznaniu na posiedzeniu w dniu 28 lipca 2021 r.,

sprawy **L. L.**

z powodu kasacji wniesionej przez pełnomocnika oskarżyciela prywatnego A. T.

od wyroku Sądu Okręgowego w L.

z dnia 18 lutego 2021 r., sygn. akt V Ka (...)

zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w L. z siedzibą w Ś.

z dnia 3 lipca 2020 r., sygn. akt II K (...)

**oddala kasację jako oczywiście bezzasadną, a kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego obciąża oskarżyciela prywatnego A. T..**

### UZASADNIENIE

Pełnomocnik oskarżyciela prywatnego A. T. złożył kasację od wyroku Sądu Okręgowego w L. z dnia 18 lutego 2021 r., sygn. akt V Ka (...), mocą którego uchylono wyrok Sądu Rejonowego w L. z dnia 3 lipca 2020 r., sygn. akt II K (...) i umorzono postępowanie. Zarzucił w niej rażące naruszenie prawa procesowego, tj. art. 17 § 1 pkt. 9 k.p.k. w zw. z art. 496 § 3 k.p.k.

**Sąd Najwyższy zważył co następuje.**

Kasacja pełnomocnika oskarżyciela prywatnego A. T. jest oczywiście bezzasadna, w rozumieniu art. 535 § 3 k.p.k.

Kontrolą kasacyjną objęte są wyłącznie kwestie prawne, i to jeszcze zawężone do kategorii uchybień wymienionych w art. 523 § 1 k.p.k. popełnionych

przez sąd odwoławczy. W myśl tego przepisu podstawą kasacyjną, oprócz uchybień wymienionych w art. 439 k.p.k. (gdzie są wskazane tzw. bezwzględne podstawy uchylenia zaskarżonego orzeczenia), może to być jedynie inne rażące naruszenie prawa (przepisów prawa materialnego, jak też przepisów prawa procesowego), jeżeli mogło ono mieć istotny wpływ na treść orzeczenia sądu odwoławczego.

Przepis art. 17 § 1 pkt 9 k.p.k. stanowi, iż nie wszczyna się postępowania karnego, a wszczęte umarza, gdy zachodzi w sprawie brak skargi uprawnionego oskarżyciela. W doktrynie podkreśla się, że odstąpienie oskarżyciel prywatnego od oskarżenia, skutkujące w konsekwencji brakiem skargi, może mieć postać odstąpienia wyraźnego, gdy oskarżyciel prywatny wyraża wprost wolę rezygnacji z dalszego oskarżania lub odstąpienia konkludentnego, czyli sytuacji gdy k.p.k. wiąże skutek odstąpienia z określonym zachowaniem oskarżyciela prywatnego (por. E. Kruk, Skarga oskarżycielska jako przejaw realizacji prawa do oskarżania uprawnionego oskarżyciela w polskim procesie karnym, Lublin 2016, s. 361 – 378). W uchwale z dnia 23 września 2008 r., sygn. akt I KZP 19/08, zam. OSNKW 2008, z. 10, poz. 77, Sąd Najwyższy wyraził pogląd, że umorzenie postępowania w sprawie prywatnoskargowej jest spowodowane przez nieusprawiedliwione niestawiennictwo oskarżyciela prywatnego i jego pełnomocnika na rozprawie głównej w każdej fazie jej prowadzenia, a więc również w razie przerwania jej lub odroczenia. Z treści przepisu art. 496 § 3 k.p.k., w żadnym razie nie wynika, iż przedmiotem zawartego w nim unormowania, jest niestawiennictwo tylko na „pierwszej rozprawie” (por. K. Woźniewski, Glosa do uchwały Sądu Najwyższego z dnia 23 września 2008 r., sygn. akt I KZP 19/08, LEX 2015). Tak rygorystyczna interpretacja nieusprawiedliwionego niestawiennictwa oskarżyciela prywatnego (i jego pełnomocnika), jest zgodna z wolą ustawodawcy, który uznał, że w kontradiktoryjnym postępowaniu prywatnoskargowym, nie ma miejsca na absencję strony odpowiedzialnej za wszczęcie i popieranie oskarżenia.

Z akt sprawy wynika, że oskarżycielka prywatna A. T. i jej pełnomocnik stawili się na rozprawę w dniu 31 sierpnia 2017 r. (k. 48). Rozprawa została odroczone do dnia 17 października 2017 r. i o tym terminie strony obecne zostały

powiadomione (pkt 2 postanowienia). Pomimo prawidłowego powiadomienia o terminie, ani oskarżycielka prywatna A. T., ani jej pełnomocnik, nie stawili się na rozprawie (k. 60). Sytuacja ta powtórzyła się na kolejnych rozprawach w dniach: 14 listopada 2017 r. (k.68), 10 stycznia 2018 r. (k. 74), 27 lutego 2018 r. (k. 85). Oskarżycielka prywatna i jej pełnomocnik stawili się dopiero na rozprawę w dniu 25 kwietnia 2018 r. (k. 111). Na tej rozprawie obrońca oskarżonej L. L. złożył wniosek o umorzenie postępowania albowiem oskarżycielka prywatna A. T. i jej pełnomocnik odstąpili od oskarżenia, nie stawiając się na poprzednich terminach rozprawy. Z kolei pełnomocnik oskarżycielki prywatnej A. T. oświadczył, że niestawiennictwo było spowodowane tym, że od obrońcy oskarżonej L. L. otrzymywali informację, że rozprawa się nie odbędzie, gdyż zostanie złożony wniosek o odroczenie rozprawy z uwagi na zły stan zdrowia oskarżonej potwierdzony zaświadczeniem od lekarza sądowego (por. k. 111). Sąd Rejonowy w L. nie uwzględnił wniosku o umorzenie postępowania, uznając, że podane przez pełnomocnika oskarżycielki prywatnej A. T. okoliczności, skutkujące ich niestawiennictwem na wskazanych terminach rozprawy, były wystarczającym powodem, który usprawiedliwiał nieobecność w myśl przepisu art. 496 § 3 k.p.k., w brzmieniu obowiązującym w czasie rozstrzygania przez ten Sąd (w dacie orzekania przez sąd odwoławczy obowiązywała nowa wersja tego przepisu wprowadzona ustawą z dnia 19 lipca 2019 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw, Dz. U. 2019, poz.1694, która weszła w życie w dniu 5 października 2019 r.).

Wbrew stanowisku z kasacji trafne jest ustalenie Sądu Okręgowego w L., iż wadliwie postąpił Sąd I instancji, nie umarzając postępowania. Trafnie zauważył Sąd Okręgowy w L., że w postępowaniu prywatnoscargowym oskarżyciel prywatny, jako podmiot wnoszący skargę do sądu, ma obowiązek czynnego w nim udziału, na co wskazują przepisy art. 491 k.p.k. (dotyczące posiedzenia), czy art. 496 k.p.k. (dotyczące rozprawy), które określają skutki niestawiennictwa oskarżyciela prywatnego i jego pełnomocnika. Jest ono bowiem traktowane jako odstąpienie od oskarżenia, co z kolei prowadzi do umorzenia postępowania (art. 491 § 1 k.p.k. i art. 496 § 1 k.p.k.). W orzecznictwie Sądu Najwyższego podkreśla się, że niestawiennictwo oskarżyciela prywatnego i jego pełnomocnika na rozprawie tylko

wtedy będzie traktowane jako odstępianie od oskarżenia, jeśli nastąpiło bez usprawiedliwionej przyczyny (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 lutego 2015 r., sygn. akt II KK 276/14, Legalis). Sąd Okręgowy w L., działając jako sąd odwoławczy, prawidłowo ustalił, że realiach sprawy, nie można uznać, iż do niestawiennictwa oskarżyciela prywatnego A. T. na rozprawach w dniach: 17 października i 14 listopada 2017 r. oraz 27 lutego 2018 r. doszło z usprawiedliwionych powodów (por. szeroka argumentacja na s. 4 i 5 sporządzonego na formularzu pisemnego uzasadnienia zaskarżonego kasacją wyroku). Ten Sąd trafnie wskazał, że podjęta przez pełnomocnika oskarżycielki prywatnej A. T. próba usprawiedliwienia nieobecności tej strony na wskazanych wyżej terminach rozprawy, nie może zostać uznana za skuteczną.

W tej sytuacji podniesiony w kasacji zarzut rażącego naruszenia prawa procesowego, a mianowicie art. 17 § 1 pkt 9 k.p.k. w zw. z art. 496 § 3 k.p.k., należy uznać za oczywiście bezzasadny.

Kierując się przedstawionymi wyżej motywami Sąd Najwyższy, z mocy art. 535 § 3 k.p.k., rozstrzygnął jak w postanowieniu.